

PORTUGALIA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia	92,09 tys. km ²
Ludność	10,8 mln
Głowa państwa	Prezydent Aníbal Cavaco Silva (od stycznia 2006, reelekcja w 2011)
Wybory	Ostatnie wybory parlamentarne - w czerwcu 2011 r.
Premier	Pedro Passos Coelho

SYTUACJA GOSPODARCZA

Gospodarka portugalska w 2013 r. nadal znajdowała się w stanie recesji, aczkolwiek nie tak głębokiej jak to wynikało z prognoz zarówno rządu, jak i instytucji międzynarodowych. W 2013 r. PKB Portugalii zarejestrował umiarkowany spadek w wysokości 1,4%, wobec istotnego zmniejszenia w 2012 r. w wysokości 3,2%. Mniejsze tempo spadku PKB było wynikiem ograniczenia spadku popytu wewnętrznego z -6,9% w 2012 r. do -2,6% w 2013 r., co było rezultatem radykalnego wyhamowania tempa spadku konsumpcji prywatnej z 5,3% w 2012 r. do 1,7% w 2013 r. Pozytywny wpływ w tym kontekście miało także zwolnienie dynamiki spadku wydatków inwestycyjnych z 13,4% w 2012 r. do 7,3% w 2013 r.

Indeks produkcji przemysłowej w 2013 r. wzrósł o 0,9% przy spadku o 6,1% rok wcześniej. W całym 2013 r. sprzedaż sektora przemysłowego spadła o 0,7% (rok wcześniej o 1,8%). Nadal trudna sytuacja występowała szczególnie w branży budowlanej, która odnotowała spadek w 2013 r. o 15%.

Perspektywy wzrostu gospodarczego na 2014 r. są dość optymistyczne i wszystko wskazuje, że Portugalia wchodzi na ścieżkę umiarkowanego wzrostu gospodarczego, na co miał wpływ wzrost PKB w IV kw. 2013 r. o 1,7% w stosunku do tego samego okresu roku poprzedniego (po raz pierwszy od IV kw. 2010 r.), spowodowany zarówno wzrostem popytu wewnętrznego jak i zewnętrznego. W związku z tym zarówno rząd, jak i Bank Portugalii oraz Komisja Europejska zakładają w 2014 r. wzrost PKB Portugalii w wysokości 1,2%. Prognozy są również zgodne co do tego, że czynnikiem sprawczym ożywienia będzie głównie popyt zewnętrzny.

Należy podkreślić, że indeks klimatu gospodarczego od lipca 2013 r. odnotowuje pozytywny trend dla wszystkich sektorów gospodarki, tj. przemysłu przetwórczego, budownictwa, sektora publicznego oraz handlu i usług. Zarejestrowano coraz mniejszy spadek upadłości firm; *de facto*, więcej powstało nowych przedsiębiorstw, aniżeli zgłosiło stan upadłości. Bezrobocie nadal rejestruje wysoki poziom i na koniec 2013 r. wyniosło 16,5% ludności w wieku produkcyjnym.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2009	2010	2011	2012	2013	2014+	2015+
PKB*	-2,9	1,9	-1,3	-3,2	-1,4	1,2	1,5
Konsumpcja prywatna*	-2,3	2,5	-3,3	-5,3	-1,7	0,7	0,8
Konsumpcja publiczna*	4,7	0,1	-5,0	-4,7	-1,8	-1,6	-1,5
Nakłady brutto na środki trwałe*	-8,6	-3,1	-10,5	-14,4	-6,6	3,3	3,8
Stopa bezrobocia*	10,6	12,0	12,9	15,9	16,5	15,4	14,8
Realne jednostkowe koszty pracy*	2,2	-2,1	-1,1	-2,7	-0,3	-1,8	-0,6
Inflacja *	-0,9	1,4	3,6	2,8	0,4	0,4	1,1
Eksport*	-10,9	10,2	6,9	3,2	6,1	5,7	5,7
Import*	-10,0	8,0	-5,3	-6,6	2,8	4,1	4,2
Deficyt budżetowy w % PKB*	-10,2	-9,8	-4,3	-6,4	-4,9	-4,0	-2,5
Zadłużenie publiczne w % PKB	83,7	94,0	108,2	124,1	129,0	126,7	124,8

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2014 (+prognoza)*

* (% zmiana w skali roku)

Eksport, który był postrzegany przez rząd portugalski jako główny czynnik wychodzenia z recesji, miał ostatecznie mniejszy wpływ na generowanie PKB w 2013 r., co znalazło swoje odzwierciedlenie w zmniejszeniu roli popytu zewnętrznego netto w tworzeniu PKB z 3,7% w 2012 r. do 1,2% w 2013 r. Eksport towarów wzrósł o 4,6%, natomiast import wzrósł o 0,8%. Osiągnięte w wymianie handlowej wyniki przyczyniły się do powstania po raz pierwszy od wielu lat nadwyżki w bilansie handlowym dóbr i usług w wysokości 1,1% PKB.

Prognozy na 2015 r. przewidują dalszy wzrost PKB (o 1,5%), przy czym w odróżnieniu do 2014 r. wzrośnie rola popytu wewnętrznego jako motoru wzrostu.

Zgodnie z wynikami analizy klimatu inwestycyjnego wśród firm portugalskich na 2014 r. przewiduje się, że inwestycje powinny wzrosnąć o 1,1%. Wskazuje się, że w rozwoju inwestycji traci na znaczeniu odbudowa zdolności produkcyjnych, natomiast wzrasta rola nakładów na modernizację, racjonalizację i restrukturyzację firm. Generalnie, na 13 sektorów gospodarki 6 z nich odnotuje wzrost inwestycji. Największy wzrost nakładów inwestycyjnych przewiduje się w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 250 do 500 pracowników, natomiast spadek odnotuje grupa przedsiębiorstw małych, zatrudniających poniżej 50 osób. Branże, które będą wykazywały największy wzrost nakładów to sektory: przetwórczy (7,2%), gospodarki wodnej (12,3%), działalności administracyjnej i usług wsparcia (10,3%). Spadki inwestycji odnotują takie sektory, jak: budownictwo (23,5%), hotelarstwo i restauracje (11,1%), nieruchomości (12,3%) i działalność doradcza (11,5%).

POLITYKA GOSPODARCZA

W zakresie pobudzenia rozwoju inwestycji w gospodarce rząd w latach 2014-2020 przewiduje realizację szeregu projektów infrastrukturalnych. Powołana Grupa Robocza ds. Infrastruktury o Wysokiej Wartości Dodanej (*Grupo de Trabalho para as Infra-estruturas de Elevado Valor Acrescentado, GTIEV*) przygotowuje dla rządu raport dot. priorytetów w zakresie realizacji inwestycji infrastrukturalnych do 2020 r. Według specjalistów wchodzących w skład Grupy

Portugalia powinna inwestować więcej w infrastrukturę kolejową, porty oraz terminale kontenerowe, a mniej w infrastrukturę drogową, lotniskai transport pasażerski. Projekty będą opiewać ok. 5 mld euro, z czego większość ma zostać sfinansowana z funduszy unijnych.

Rząd Portugalii będzie także dążył do ożywienia gospodarki, w tym szczególnie sektora przemysłowego, co znalazło swój wyraz w „Strategii Rozwoju Przemysłowego na rzecz Wzrostu Gospodarczego i Zatrudnienia na lata 2014 – 2020”. Przyjęta Strategia ma na celu ponowne wprowadzenie Portugalii na ścieżkę zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w oparciu o: wzrost eksportu, przyciągnięcie inwestycji, stabilizację konsumpcji prywatnej oraz kwalifikacje kapitału ludzkiego. Działania zaprojektowane w ramach Strategii opierają się na sześciu filarach wzrostu gospodarczego:

- Reindustrializacja: dynamizacja przemysłu krajowego celem wzmocnienia konkurencyjności oraz zwiększenia udziału przemysłu przetwórczego w gospodarce do poziomu 15,4% w 2015 r. i 18% w 2020 r.;
- Inwestycje: poprawa klimatu dla realizacji inwestycji tak, by w 2020 r. Portugalia znalazła się w *top 5* rankingu Banku Światowego *Doing Business*;
- Eksport: zwiększenie krajowego eksportu do 45% PKB w 2015 r. i, docelowo, 52% w 2020 r.;
- Zatrudnienie: stworzenie nowych możliwości zatrudnienia tak, by stopa zatrudnienia wśród osób w wieku 20-64 lat sięgała 75% w 2020 r.;
- Kwalifikacje: wzmocnienie kształcenia zawodowego oraz nauczania podwójnego tak, by z systemu korzystało ok. 200 tys. osób w 2020 r.;
- Badania, Rozwój i Innowacja: zwiększenie inwestycji w sektorze B+R+I do 2,7% w 2020 r.

Ponadto dla poprawy konkurencyjności firm portugalskich rząd, zgodnie z założeniami budżetu na 2014 r., przewiduje reformę podatku dochodowego od osób prawnych (IRC) wraz ze stopniowym obniżeniem stopy podatkowej, obecnie wynoszącej 25%. Obniżka progów podatkowych zakłada osiągnięcie poziomu 23% w 2014 r. oraz 17%-19% w 2016 r. Tym niemniej, przedsiębiorstwa o najwyższych zyskach wciąż będą podlegać nadzwyczajnemu opodatkowaniu w wysokości 3% w przypadku firm o zyskach powyżej 1,5 mln euro i 5% w przypadku firm o zyskach powyżej 7,5 mln euro.

Powyższe działania i plany rządu portugalskiego, jak również rysujące się ożywienie gospodarcze wskazują, że rok 2014 zapoczątkuje okres odwrócenia dotychczasowego recesyjnego trendu gospodarki portugalskiej. Przewidywany wzrost inwestycji w większości sektorów gospodarki portugalskiej, jak i związane z tym procesy modernizacyjne aparatu wytwórczego oraz reforma podatkowa CIT stworzą nowe możliwości współpracy z rynkiem portugalskim.

„Strategia Rozwoju Przemysłowego na rzecz Wzrostu Gospodarczego i Zatrudnienia na lata 2014 – 2020” zakłada także pogłębienie procesu internacjonalizacji firm. Działania rządu w tym kierunku przewidują m.in., że Portugalia stanie się krajem zróżnicowanych i wysokiej jakości dóbr i usług, a przedsiębiorstwa portugalskie będą posiadały konkurencyjną pozycję międzynarodową.

Wyznaczono 16 strategicznych sektorów gospodarki, kluczowych dla ożywienia gospodarki portugalskiej oraz przyciągnięcia inwestycji zagranicznych: przemysł lotniczy (lotnictwo cywilne i wojskowe), rolnictwo i sektor rolno-spożywczy, materiały budowlane i meble, technologie informacyjne i komunikacyjne, nauki przyrodnicze i ochrona zdrowia, sektor wydobywczy i górnictwo, sektor form wtryskowych, sektor metalo-mechaniczny, gospodarka

morska, przemysł chemiczny i petrochemiczny, gospodarka leśna, sektor tekstylny, obuwniczy i modowy, sektor motoryzacyjny, energie odnawialne, wyposażenie oraz centra usług wyspecjalizowanych (*shared services*).

POLSKO-PORTUGALSKA WYMIANA TOWAROWA

W 2013 r. Portugalia nadal pozostawała w trudnej sytuacji gospodarczej, tym niemniej miała ona niewielki wpływ na kształt polsko-portugalskiej współpracy handlowej. Według wstępnych danych GUS obroty handlowe między Polską a Portugalią w ubiegłym roku osiągnęły wysokość 931,0 mln euro, tj. o 6,0% więcej niż w roku poprzednim. Wartość polskiego eksportu do Portugalii wyniosła 492,9 mln euro, tj. o 7,0% więcej niż w roku poprzednim. Import z Portugalii wzrósł o 4,8% do poziomu 438,1 mln euro. Saldo obrotów handlowych pozostaje nadal dodatnie dla strony polskiej i ukształtowało się na poziomie 54,8 mln euro, tj. o 12,5 mln euro więcej niż w 2012 r.

W 2013 roku pozycja Portugalii na liście partnerów handlowych Polski na świecie nieznacznie pogorszyła się - Portugalia jest obecnie 35. odbiorcą polskich towarów z udziałem 0,32% w polskim eksporcie oraz 40. dostawcą Polski z udziałem 0,28% w ogólnej wartości polskiego importu wobec, odpowiednio, 33. i 40. pozycji w roku 2012 r.

Obroty towarowe Polski z Portugalią (w mln EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika 2103/2012	2014 (po 3 mies.)	Dynamika III 2014/ III 2013
Eksport	382,6	453,3	476,9	460,46	492,89	107,0	171,59	144,0
Import	291,9	324,3	398,8	418,17	438,10	104,8	137,61	126,7
Obroty	674,5	777,6	875,7	878,63	930,99	106,0	309,20	135,7
Saldo	90,7	128,0	78,1	42,30	54,78	---	33,98	---

Źródło: GUS

Grupą towarową o największym udziale w polskim eksporcie do Portugalii tradycyjnie pozostają wyroby przemysłu elektromaszynowego. Podobnie jak w poprzednim roku drugie miejsce zajęły wyroby przemysłu chemicznego; w dalszej kolejności uplasowały się takie grupy towarowe, jak: artykuły rolno-spożywcze, wyroby różne oraz wyroby metalurgiczne.

Szczegółowa analiza polskiego eksportu do Portugalii w 2013 r. wskazuje, iż na czele 10 towarów o największym znaczeniu znalazła się aparatura odbiorcza dla telewizji. Kolejne pozycje na liście czołowych towarów zajmują: meble do siedzenia; pojazdy samochodowe; aparatura do telefonii i telegrafii przewodowej; maszyny pralnicze; wyroby ceramiczne do celów laboratoryjnych; chłodziarki, zamrażarki; leki; drut z żeliwa lub ze stali niestopowej; mięso z bydła, świeże lub schłodzone

Z roku na rok rośnie eksport polskich artykułów rolno-spożywczych do Portugalii. Na dobry wynik wzrostu sprzedaży w tej grupie towarowej miał wpływ rosnący eksport produktów mięsnych, w tym: mięsa wołowego, mięsa drobiowego, przetworów spożywczych, a także takich pozycji w eksporcie jak: sery, twarogi, chleb i bułki, żyto, płatki, jęczmień, jabłka, czekolada, lody śmietankowe, podroby, herbata, kiełbasy, sosy i przetwory, ekstrakt słodowy, wody mineralne, mleko i śmietana, mięso wieprzowe, zupy i buliony, mąka, owoce i orzechy, nasiona, alkohol, wyroby cukiernicze, dżemy, itp.

Najbardziej znaczące wzrosty w eksporcie w stosunku do 2012 r. odnotowały takie produkty, jak: narzędzia ręczne, jabłka i gruszki, mięso z bydła, mrożone, bibuła papierowa, jelita i podroby, odczynniki diagnostyczne, skrzynki formierskie, pozostałe przetwory spożywcze.

Rośnie również liczba firm eksportujących do Portugalii. W 2013 r. było ich 1239 wobec 1107 w roku poprzednim. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 30 największych firm prowadzących działalność eksportową reprezentuje ok. 51,9% polskiego eksportu do Portugalii, przy czym w grupie tej przeważają firmy o kapitale zagranicznym. Głównymi eksporterami na rynek portugalski w 2013 r. były następujące firmy: Keiper Poland, LG Electronics Wrocław i LG Electronics. Lista 30 najważniejszych eksporterów do Portugalii obejmuje również firmy reprezentujące następujące branże: motoryzacyjną (Faurecia Wałbrzych, Fiat Auto Poland, Volkswagen Poznań, Delphi Poland, General Motors Manufacturing Poland), elektroniczną i AGD (Indesit Company Polska, Samsung Electronics Poland Manufacturing,), spożywczą (Zakład Drobiarski w Stasinie, Zakład Przemysłu Mięsnego Biernacki, Bakoma) i farmaceutyczną (Glaxosmithkline Pharmaceuticals S.A.).

W 2013 r. polski import z Portugalii wykazał mniejszą dynamikę wzrostu, tj. 4,8% aniżeli nasz eksport do tego kraju. Skład grupy 10 najważniejszych pozycji polskiego importu uległ nieznacznej zmianie i przedstawia się następująco: masa celulozowa; aparatura odbiorcza do radiotelefonii, radiotelegrafii lub radiofonii; drut izolowany; opony; części i akcesoria do pojazdów samochodowych; wino; części do silników; kleje; papier i tektura; t-shirts, koszulki trykotowe.

Wzrost importu w 2013 r. odnotowano w następujących grupach produktowych: skóry, wyroby ceramiczne, wyroby przemysłu drzewno-papierniczego, wyroby przemysłu lekkiego, wyroby metalurgiczne, wyroby przemysłu chemicznego oraz artykuły rolno-spożywcze.

W ujęciu szczegółowych kategorii produktowych, znaczący wzrost polskiego importu z Portugalii zarejestrowały: maszyny liczące, wyroby z materiałów włókienniczych, cebula, morele, maszyny, maszyny do obróbki gumy, maszyny do sortowania, owoce cytrusowe, leki, kotły do centralnego ogrzewania, płyta pilśniowa, obuwie, masa celulozowa, itp.

W 2013 r. wzrosła liczba firm polskich importujących z Portugalii. W ubiegłym roku było ich 1296 wobec 1258 w 2012 r. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 30 największych firm prowadzących działalność importową z Portugalii reprezentuje ok. 52,8% polskiego importu do kraju urzędowania, przy czym w grupie tej przeważają firmy o kapitale zagranicznym, tj.: Fiat Auto Poland, Continental Opony Polska, Fiat Auto Poland, Arctic Paper Kostrzyń, SE Bordnetze Polska, General Motors Manufacturing Poland, Robert Bosch, Volkswagen Group Polska, Zara Polska, w tym także portugalscy inwestorzy w Polsce: Jerónimo Martins Dystrybucja (1 miejsce), Modessa Polska, Ilho Polska, Massimo Dutti Polska, Dom Korkowy, Endutex, Simoldes Plasticos Polska, Arcen Polska, Carfi Polska, Brisa Investment, ColepCCL Polska, Warta Glass Sieraków.

Analiza obrotów towarowych Polski z Portugalią zarejestrowanych za okres styczeń – marzec 2014 r. wskazuje na dalszy i to znaczący wzrost zarówno polskiego eksportu na rynek portugalski jak i importu z Portugalii.

Wartość polskiego eksportu do Portugalii za pierwsze 3 miesiące 2014 r. wyniosła 171,59 mln euro, co stanowi wzrost o 44% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. W tym samym czasie import z Portugalii zwiększył się o ponad 26% i wyniósł 137,61 mln euro. Saldo obrotów towarowych wyniosło 33,98 mln euro i nadal pozostaje dodatnie dla strony polskiej.

WSPÓŁPRACA INWESTYCYJNO-KAPITAŁOWA

Rozwój na rynkach zagranicznych w coraz większym stopniu stanowi priorytet dla działalności portugalskich przedsiębiorstw. Nowe możliwości, jakie stwarzają rynki międzynarodowe, zwłaszcza Afryki i Ameryki Płd., mają stanowić przeciwagę dla wciąż trudnej sytuacji na rynku wewnętrznym i niskiego popytu krajowego.

Mimo to, w 2013 r. wartość bezpośrednich portugalskich inwestycji zagranicznych brutto ogółem spadła o 12% do poziomu 14,0 mld euro (wobec 15,9 mld euro w 2012 r.). W grupie 10 czołowych lokalizacji dla portugalskiego kapitału znalazły się Holandia, Niemcy, Hiszpania, Brazylia, Polska, Wlk. Brytania, Luksemburg, Angola, Mozambik i Francja. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż spośród grupy ww. rynków tylko Hiszpania i Polska odnotowały w 2013 r. wzrost portugalskich inwestycji o, odpowiednio, 66,7% i 18,5%.

PORTUGALSKIE INWESTYCJE W POLSCE

Według danych NBP, wartość portugalskich inwestycji brutto w Polsce na koniec 2012r. wynosiła 1,26 mld euro (i utrzymała się na podobnym poziomie jak w 2011 r.). Nasz kraj jest najważniejszym rynkiem portugalskich inwestycji zagranicznych w Europie Środkowo-Wschodniej.

W samym 2012 r. napłynęło do Polski 128,9 mln euro inwestycji z kapitałem portugalskim, co stanowi wzrost o ponad 12% w stosunku do 2011 r. (112,3 mln euro).

O dostrzeżonej i docenionej przez portugalskie przedsiębiorstwa atrakcyjności polskiego rynku świadczy również konsekwentny przyrost liczby firm z kapitałem portugalskim zarejestrowanych w Polsce. Dane z warszawskiego biura AICEP wskazują, iż w 2013 r. było ich 141, wobec 125 na koniec 2012 r (110 w 2011 r.). Nowo zarejestrowane firmy reprezentują takie obszary działalności gospodarczej, jak: usługi doradcze, pośrednictwo i obrót nieruchomościami (Ashtech, Fuste Polska, Linking Business), produkty chemiczne dla różnych gałęzi przemysłu (Colquimica Polska), doradztwo techniczne (Efacec Engenharia e Sistemas), sprzedaż hurtowa i detaliczna (ELS Polska, Joine Importação e Exportação, Sweet Fruits Polska, Vinum Est), branża farmaceutyczna (Grupa Moja Farmacja), usługi, sprzęt i materiały budowlane (Montagens Cavado, Semisul Polska, Semisul Poland, Set Linings Poland), terminale ATM, oprogramowanie (SIBS International), usługi inżynierskie w sektorze energii odnawialnych (WHS Polska).

Należy podkreślić, że rola kapitału portugalskiego w polskiej gospodarce jest znacząca zwłaszcza w takich branżach, jak: handel i dystrybucja, energia odnawialna, bankowość czy też budownictwo, w tym zwłaszcza infrastrukturalne. Generalnie, kapitał portugalski do tej pory został zainwestowany w takich branżach, jak: handel i usługi, nieruchomości i branża deweloperska, sektor energetyczny (głównie energii odnawialnych), budownictwo, doradztwo biznesowe i usługi prawne, przemysł, sektor finansowo-bankowy, branża spożywcza, informatyka, hotelarstwo, branża tekstylna-odzieżowa, ochrona środowiska oraz branża medyczna.

Z punktu widzenia skali oraz perspektyw współpracy inwestycyjnej z Portugalią w 2013 r. kluczowe znaczenie miała działalność największych inwestorów portugalskich w Polsce, w tym m.in.: Jerónimo Martins (właściciel sieci Biedronka i drogerii Hebe), Bank BCP (Banco Comercial Português - właściciel Banku Millennium), Mota-Engil (portugalska firma budowlana), EDP Renováveis (EDPR - inwestor w sektorze energii odnawialnych), BES Investimento (BESI - bank inwestycyjny), SIBS International (rozwiązania dla systemów płatności).

Ponadto w Polsce działają takie duże firmy portugalskie jak: firma budowlana - Grupa Martifer (konstrukcje metalowe), Eurocash - firma dystrybucyjna, zajmująca się sprzedażą hurtową produktów żywnościowych i alkoholi, spółka Glintt, działająca w naszym kraju od 2011 r. głównie w obszarze komercjalizacji rozwiązań robotyki dla klinik i aptek czy grupa BA Vidro, działająca w sektorze produkcji opakowań szklanych, która zakupiła 80% kapitału polskiej grupy Warta Glass.

Podsumowując należy odnotować, że zaangażowanie kapitału portugalskiego w Polsce jest znacznie wyższe aniżeli wskazują na to oficjalne dane banków centralnych obu krajów, które podają wartość inwestycji od 1,1 do 1,3 mld euro. Jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że szereg dużych inwestycji portugalskich firm, np. Jerónimo Martins, EDPR i Mota-Engil zostało zrealizowanych za pośrednictwem krajów trzecich, to ogólna wartość zaangażowania portugalskiego kapitału w Polsce wyniosłaby 4-5 mld euro, co sytuuje Portugalię w pierwszej 15. najważniejszych krajów pochodzenia inwestycji bezpośrednich w naszym kraju.

POLSKIE INWESTYCJE BEZPOŚREDNIE W PORTUGALII

Godnym uwagi jest fakt, iż rosną polskie inwestycje bezpośrednie w Portugalii. Bieżąca wartość polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Portugalii na koniec 2012 roku wyniosła wg danych NBP 36,6 mln euro (w 2011 r. - 12,3 mln euro). W samym 2012 roku polskie firmy zainwestowały tam 20,2 mln euro (w 2011 roku - 3,7 mln euro).

Podobnie jak w latach poprzednich jedynym polskim podmiotem zarejestrowanym w Portugalii jako inwestor jest X-Trade Brokers (XTB) dom maklerski online. Spółka rozpoczęła działalność na rynku portugalskim w 2010 r. i funkcjonuje tu za pośrednictwem oddziału XTB Portugal.

Należy także dodać, że obecność firm polskich na rynku portugalskim jest szersza aniżeli wskazują na to oficjalne statystyki. Dotyczy to m.in. jednej z czołowych firm w sektorze produktów kosmetycznych - Inglot, która posiada na terenie Portugalii 2 sklepy na bazie franczyzy.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

- **Polsko-Portugalska Izba Gospodarcza** <http://www.ppcc.pl>
- **Stowarzyszenie Przedsiębiorczości w Porto (AEP - Associação Empresarial de Portugal)** <http://www.aeportugal.pt>
25.10.1999 r. RIG w Katowicach podpisała ze Stowarzyszeniem porozumienie o współpracy.

Więcej informacji o umowach na <http://rig.katowice.pl/wspolpraca-miedzynarodowa/wspolpraca-z-zagranicznymi-instytucjami-samorzadu-gospodarczego>

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Portugalii w Polsce

ul. Ateńska 37
03-978 Warszawa
telefon: +48 22 511 10 10 / 11 / 12
fax: +48 22 511 10 13
e-mail: embaixada@embport.internetdsl.pl
www.ambasada-portugalii.pl/pl

Ambasada RP w Lizbonie

Av das Descobertas, 2
1400-092 Lisboa,
telefon: (+351) 21 3041410
fax: (+351) 21 3041429
e-mail: lizbona.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.lizbona.msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Ambasady RP w Lizbonie

Rua António de Saldanha Nº 48
Lizbona 1400-021
telefon: (+351) 21 301 33 27
fax: (+351) 21 301 28 70
e-mail: lisboa@mg.gov.pl
www.lisbon.trade.gov.pl

Przewodnik po rynku Portugalii <https://lisbon.trade.gov.pl/pl/przewodnik>

Analizy rynkowe https://lisbon.trade.gov.pl/pl/analizy_rynkowe

CIEKAWOSTKI

W zakresie oświaty w Portugalii zastosowano ciekawe rozwiązania organizacyjno-dydaktyczne, jak kształcenie telewizyjne na poziomie szkoły podstawowej oraz edukacja równoległa, czyli możliwość uczenia się w szkole dziennej, wieczorowej lub telewizyjnie, na szczeblu szkolnictwa średniego.

Portugalia ma stosunkowo wysoki wskaźnik analfabetyzmu - 4,6% mieszkańców w wieku powyżej 15 roku życia nie potrafi czytać ani pisać.

Lizbona - film <http://vimeo.com/38955028>

Portal turystyczny <http://www.do-portugalii.pl/turystyka-portugalii.html>

